

Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien norminpurkuehdotukset (38 kpl), syyskuu 2025

Ministeriöiden alustavat kommentit ehdotuksista

NORMINPURKULISTA 4

1. Kevennetään hierojien kirjaamisvelvollisuutta Kantaan

Hierojilla on velvollisuus kirjoittaa Kantaan tiedot antamistaan hoidoista. Tämä kuormittaa erityisesti pienyrittäjiä ja herättää ihmetystä myös asiakkaiden keskuudessa. Velvollisuutta tulisi näiden hoitojen osalta keventää soveltuvin osin keskittyen terveysperusteiseen kirjaamiseen.

STM: Ei valmistelussa, mutta muutos mahdollinen

Ministeriön perustelut: Hierontaa tarjoava yritys on terveydenhuollon palvelunantaja, kun hierontapalvelu tarjotaan koulutetun hierojan ammattinimikkeellä. Terveydenhuollon palvelunantajalla on liittymisvelvoite Kanta-palveluihin, jos sillä on käytössä potilastietojen käsittelyyn tarkoitettu tietojärjestelmä. Hierontaa tarjoava voi käyttää muita kuin potilastietojen käsittelyyn tarkoitettu tietojärjestelmiä ja olla liittymättä Kanta-palveluihin, jos potilastietoja ei käsitellä tietojärjestelmissä. Pienimuotoiseen toimintaan, kuten osa-aikaiseen toimintaan, liittyy kevennettyjä velvollisuuksia.

Asiakastietolain HE 2026 yhteydessä tarkastellaan kirjaamisvelvoitteet kokonaisuutena. Tämän jälkeen päivitetään opasta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä. Tarkastelun yhteydessä voidaan huomioida ehdotus. Samalla on kuitenkin otettava kantaa muihin verrattaviin tilanteisiin. Nykyinen sääntely lähtee sairaaloiden ja terveysasemien käyttötapauksista, mikä ei välttämättä sovellu kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Toisaalta velvoitteet ja lainsäädäntö vahvistavat myös pienten yritysten asiakkaiden tietosuojaa ja siihen liittyviä oikeuksia. Lainsäädäntöä ja vaatimuksia on tiukennettu mm. Vastaamo-tapauksen jälkeen. Nykyinen liittymisvelvoite on tullut voimaan 11/2021.

2. Toiminimiyrittäjien ja positiivisen luottorekisterin epäselvyyksien ratkaiseminen

Toiminimiyrittäjien tulojen jääminen positiivisen luottotietorekisterin tiedoista vaikeuttaa merkittävästi näiden yrittäjien lainansaantia ja henkilökohtaisten hankintojen tekemistä. Pysyvästi asiaan haetaan ratkaisu osana käynnissä olevaa luottotietosääntelyn uudistusta. Väliaikana luottoja myöntäviä rahoituslaitoksia tulee kannustaa – tarvittaessa sanktion uhalla - noudattamaan tietosuojavaltuutetun ohjeistusta siitä, että toiminimiyrittäjien luottokelpoisuutta ei saa arvioida pelkästään positiivisen luottotietorekisterin perusteella.

VM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Asia ei ole toteutettavissa helposti eikä nopeasti, koska nykyisellään ei ole olemassa reaaliaikaista tietoa toiminimiyrittäjien tuloista tarjoavaa tietolähdettä, josta tietoja ylipäättään voitaisiin positiiviseen luottotietorekisteriin saada. Tämä perusongelma pitää ratkaista ensin ja vasta sen jälkeen voidaan miettiä tietojen siirtämistä tulorekisteriin sekä sieltä edelleen positiiviseen luottotietorekisteriin. Verotuksen kautta nykyisin saatavissa olevat tiedot

ovat liian kaukaa menneisyydestä, jotta niitä voisi tällaisessa käyttötarkoituksessa hyödyntää ilman, että asiasta seuraa uusia ongelmia.

Verohallinnossa esiselvitysvaiheessa oleva yritysten viranomaisraportoinnin uudistamishanke olisi monen muun asian ohella ratkaisu myös tähän nyt käsillä olevaan kysymykseen eikä mitään muuta toimivaa ratkaisua oikeastaan ole edes tarjolla. Käyttöänoton aikataulu menee kuitenkin väistämättä vähintään seuraavan hallituskauden loppupuolelle.

3. Poistetaan ajoneuvoverolaista rajoite maksaa ajoneuvovero korkeintaan neljässä erässä

Varsinkin pienituloisten talouden hallinta helpottuisi, jos ajoneuvovero olisi mahdollista maksaa pienemmissä erissä, vaikka kuukausittain verovelvollisen niin halutessa. Veron maksuerien rajoittamista neljään erään ei voida nykypäivänä pitää perusteltuna, koska maksut käsitellään pääsääntöisesti automaattisesti.

VM: Muutos ei mahdollinen

Ministeriön perustelut: Ajoneuvovero kannetaan pääsääntöisesti 12 kk:n pituiselta verokaudelta ja siten myös veron maksu tapahtuu yleensä vuosittain. Laissa on kuitenkin mahdollistettu veron maksaminen kahdessa tai neljässä erässä verovelvollisen pyynnöstä. Ylimääräisistä maksueristä kannetaan maksutapalisänä 3 euroa.

Useammat maksuerät lisäävät veronkannon kustannuksia, kuten rekisteriajoja ja verolippujen postituskustannuksia. Lähetettävien verolippujen määrä myös vaikuttaa suoraan palvelutapahtumiin, kuten puhelinsoittoihin, maksuselvittelyihin ja oikaisuvaatimuksiin. Useammassa erässä tapahtuva veron maksu aiheuttaa valtiolle yhdessä erässä maksamiseen verrattuna korkotappiota, koska vero kertyy myöhemmin verokauden aikana. Lisäksi verotuksessa on otettava huomioon verovelvollisten välinen yhdenvertaisuus siten, että useammassa erässä veron maksavan verovelvollisen saaman maksuajan tuomaa korkohyötyä kompensoidaan osaksi maksutapalisällä.

Vaikka kuukausikohtainen maksuerä voisi helpottaa pienituloisten maksutilannetta, muutos samalla kasvattaisi hallinnon ja verovelvollisten kustannuksia ja työmäärää.

4. Kevennetään sesonkipainotteisen majoitusyrittämisen byrokratiaa

Tällä hetkellä esimerkiksi hostellin yrittäjä ei ilman taksilupaa saa tarjota asiakkaalle kyytiä majapaikkaan ja pois. Maaseudulla majatalot ja hostellit voisivat saada oikeuden tarjota yöpyvälle asiakkaalle edestakainen kyyti läheisille suuremmille juna- ja bussiasemille.

LVM: Muutos ei mahdollinen

Ministeriön perustelut: Koti- tai matkailupalveluyrityksen kuljetuksia saa tällä hetkellä harjoittaa ilman taksiliikennelupaa, jos kuljetukset ovat osa asiakkaille tarjottavaa palvelukokonaisuutta, ja kuljetukset tapahtuvat palveluyrityksen hallinnassa olevalla ajoneuvolla. Siten esimerkiksi hostellin yrittäjä saa tarjota kyytipalvelua ilman taksiliikennelupaa, jos kuljetus on osa palvelukokonaisuutta. Erillinen kuljetus ei täytä poikkeuksen edellytyksiä, eikä kuljetuspalvelua saa hinnoitella ja myydä erikseen. Esimerkiksi

kuljetukset lentokentältä ja hotelliyöpyminen eivät vielä muodosta laajuudeltaan tässä tarkoitettua palvelukokonaisuutta.

Mikäli koti- tai matkailupalveluyritykset voisivat tarjota mitä tahansa kuljetuspalveluita ilman taksiliikennelupaa, ja olla noudattamatta muitakaan taksiliikennettä koskevia velvoitteita, tällä voisi olla huomattavia vaikutuksia taksimarkkinaan ja markkinan valvontaan. Poikkeus tarkoittaisi mm., että kuljetuksia saisi tarjota millä tahansa ajoneuvolla, kun taas taksiliikennettä saa lain mukaan harjoittaa vain luvanvaraiseksi rekisteröidyllä ajoneuvolla. Myöskään kuljettajalle ei asetettaisi tällaisessa toiminnassa edellytyksiä. Tällä voisi olla vaikutuksia taksimarkkinaan pienemmillä paikkakunnilla, jossa matkailijoille tarjottavat kyydit voivat sesonkiaikoina muodostaa merkittävän osan taksiyrittäjien tuloista. Suuremmissa kaupungeissa, joissa on paljon majoituspalveluita, majoituspalvelut voisivat tarjota kuljetuksia taksiliikennettä koskevia velvoitteita noudattamatta. Poikkeus voisi luoda jopa oman erillisen sääntelemättömän taksimarkkinan.

Taksisääntelyä koskeva hallituksen esityksen tavoitteena on mm. parantaa taksien luotettavuutta, turvallisuutta, valvontaa ja ehkäistä harmaata taloutta. Tämänkaltaisen ehdotettu poikkeus olisi vastoin näitä tavoitteita.

5. Vähennetään kuoleman jälkeistä omaisia kuormittavaa byrokratiaa kokoamalla eri ilmoitukset yhteen kanavaan

Tieto kuolemasta pitää kulkea automaattisesti eri virastoille ja yrityksille sen sijaan, että omaisen pitää ilmoittaa kaikkialle erikseen. Ilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon pitää riittää. Luodaan omaiselle "omaisen asiointipalvelu", jota kautta voi hoitaa käytännön tehtävät esimerkiksi perunkirjoitukseen liittyen. Selvitetään myös testamenttien säilytys lähtökohtaisesti maistraattiin.

VM ja OM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Mainittuja kysymyksiä käsitellään VM-vetoisessa Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -ohjelmassa. VM ja OM ovat valmistelleet tarvittavat säädösmuutokset yhteistyössä OM-vetoisessa lainsäädäntötyöryhmässä. Työryhmämietintö on lausuntokierroksella 6.2.2026 saakka. Hallituksen esitys on tavoitteena antaa eduskunnalle kevätistuntokauden 2026 lopulla.

Osana EOAVH-ohjelmaa OM:ssä laaditaan parhaillaan arviomuistiota sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin toteuttamisesta. Tarkoituksena on luoda pohjaa sähköisten testamenttien käyttöönotolle osana mahdollista myöhempää jatkokehittämistä. Muistio on tarkoitus lähettää lausuntokierrokselle vuoden 2026 alkupuolella.

Väestötietojärjestelmään tallennettu kuolintieto voidaan jo nykyään jakaa laajasti sekä viranomaisille että yksityisille, eikä se vaadi lainsäädännön muutoksia. Tietyissä tapauksissa kuolintiedon välittyminen väestötietojärjestelmään kestää kovin kauan. Osittain kyse on lainsäädännöstä (kuolemansyy selvittämistä koskeva STM:n lainsäädäntö), osittain menettelyistä (lääkärien viiveet kirjaamisissa, paperilomakkeiden toimitusviiveet).

6. Poistetaan laista vanhentunut sosiaaliasiavastaavan tehtävä

Poistetaan laista sosiaaliasiavastaavan tehtävä varhaiskasvatuksen osalta, sillä kyse on lainsäädännössä oleva vanha jäänne. Varhaiskasvatus ei ole enää aikoihin ollut

sosiaalihuollon palvelua. Esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 53.2 § tunnistaa asian, mutta varhaiskasvatuslaissakin on vain viittaussäännös lakiin potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista, joka säätää tehtävän hyvinvointialueelle.

STM, OKM: Ei valmistelussa, mutta muutos mahdollinen

Ministeriön perustelut: Muutos arvioidaan hyödyiltään pieneksi. Asiaa voidaan tarkastella, jos ao. lakeja ollaan muuttamassa.

7. Hyväksytään ruoka-aineallergioiden osoittamiseen oppilaitoksissa Kanta-tulosteella erillisen lääkärintodistuksen sijaan

Ei edellytä säädösmuutoksia.

OKM ja STM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Ruoka-aineallergioiden osoittaminen oppilaitoksissa on mahdollista, kun terveydenhuollon ammattihenkilö on kirjannut ruoka-aineallergian Kantaan. Ehdotus on kannatettava, mutta samalla todetaan, että STM on valmistelemassa todistuksien ja lausuntojen taakkaa vähentävän ohjeistuksen keväällä 2026.

8. Annetaan diabeteshoitajille oikeus tehdä silmänpohjakuvauslähete kaikilla hyvinvointialueilla

Toimintatavan muutos. Diabeetikoiden hoitoon kuuluu määräajoin suoritettavat silmänpohjakuvaukset, johon tarvitaan lähete.

STM: Ei purettavaa lainsäädännöllistä normia

Ministeriön perustelut: Asia on hyvinvointialueiden päätettävissä, STM on rohkaissut hyvinvointialueita ottamaan käyttöön joustavampia ja kevyempiä menettelyitä useissa asioissa, ks. esim tiedote [Hyvinvointialueiden velvoitteet kevenevät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla - Sosiaali- ja terveysministeriö](#)

9. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa eniten käyttävän väestönosan tehokkaampi koordinointi

Sote-kustannuksista noin 80 % kohdistuu noin 10 %:lle asiakkaista. Tällä monipalvelutarpeisella ryhmällä palvelujen parempi koordinointi toisi merkittäviä säästöjä ja parantaisi hoidon sujuvuutta. Jokaiselle tulisi nimetä henkilökohtainen palveluneuvoja, jolla on osaaminen ja valtuudet toimia sekä terveydenhuollossa että sosiaalihuollossa, jotta "väärälle luukulle" -käynnit ja epäselvät asioinnit vähenevät. Lisäksi sosiaalihuoltoon tarvitaan Käypä sosiaalityö- ja Palko-tyyppiset, tutkimusnäyttöön nojaavat rakenteet, jotka yhtenäistävät työmenetelmiä ja tukevat sisältöohjausta.

STM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: STM ja VM ovat käynnistäneet Omalääkäriohjelman, jossa tuetaan hyvinvointialueita erilaisten omalääkärimallien käyttöönotossa. Useilla alueilla on jo käytössä

omalääkäri- ja omatiimimalleja, joissa potilasta tukee moniammatillinen henkilöstö, lääkäreiden ja hoitajien lisäksi mm. sosiaalityöntekijöitä. Sosiaalihuoltolaissa säädetään jo omatyöntekijästä erityistä tukea tarvitseville henkilöille. STM:ssä on käynnissä selvitystyö koskien sosiaalihuollon arviointi- ja suositustoimintaa sekä toiminnan kehittämistä ja vahvistamista.

10. Sähköiset kauppa-asiakirjat käyttöön ulkomaankaupassa Ruotsin esimerkin mukaisesti

Suomen vientiä jarruttaa se, että lait edellyttävät yhä monissa kohdissa paperisia kauppa-asiakirjoja (kuten merirahdin konossementteja), mikä aiheuttaa viiveitä, lisäkuluja ja virheriskejä samalla kun tärkeät kauppakumppanit – ja Ruotsi – siirtyvät sähköiseen malliin. Säädetään MLETR-malliin perustuva teknologianeutraali laki, joka antaa sähköisille asiakirjoille saman oikeusvoiman kuin paperille ja poistaa “paperipakon” muusta lainsäädännöstä; näin omistuksen siirrot ja vakuudet voidaan hoitaa kokonaan digitaalisesti.

OM ja LVM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Oikeusministeriö on vuonna 2026 aloittamassa asiaan liittyvän selvityksen, joka rahoitetaan VN Tutkivan -hankkeena (“Sähköisten arvopaperien vaihdannan ja vakuuskäytön edistäminen”) vuoden 2026 rahoituksesta. Hankkeen tarjouskilpailu päättyy 26.1.2026. Selvitys on mahdollisen lainsäädäntöhankkeen edellytys. Sähköisiä arvopapereita koskevan sääntelyn ajantasaisuus on merkittävä kilpailukykytekijä. VN Tutkiva -hankkeessa selvitetään kyseisen sääntelyn valmistelun edellyttämät taustatiedot.

Lausuntokierros MLETR:n perustuvan uuden UNCITRAL:n piirissä neuvotellun rahtikirjoja koskevan valtiosopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuudesta järjestettiin syksyllä 2025. Jatkotoimenpiteet harkitaan lausuntopalautteen arvioinnin jälkeen.

Merilaki ei sinänsä tälläkään hetkellä nimenomaisesti edellytä, että konossementin pitäisi olla kirjallinen.

11. Parannetaan vesiosuuskuntien toimintaedellytyksiä helpottamalla niiden mahdollisuuksia avata pankkitili

Yhteisäluelain mukaisilla vesiosuuskunnilla on jatkuvasti ongelmia pankkitilin avaamisessa, sillä Finanssivalvonnan sitovasta ohjeistuksesta riippumatta pankit saattavat vaatia vesiosuuskunnilta Y-tunnuksen ilmoittamista, jotta pankkitili voidaan avata. Finanssivalvonnan ohjeistuksen mukaan Y-tunnusta ei tarvita eikä sellaista myönnetä ilman tosiasiallista tarvetta. Ongelma vaikeuttaa huomattavasti osuuskuntien toimintaan. Ilman pankkitiliä osuuskunnat eivät voi hallinnoida esim. kalastuslupien myynnistä saatavia tuloja taikka hakea erinäisiä valtion tukea toimintaansa.

VM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Voimassa olevan lain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (444/2017, jäljempänä rahanpesulaki) mukaan oikeushenkilöiltä on edellytetty tuntemistietona rekisterinumeroa, ja tulkinta on vaihdellut sen suhteen, mitä tällä ajatellaan tarkoitettavan. Tämä on aiheuttanut ongelmia erityisesti sellaisten oikeushenkilöiden osalta, jolla ei ole yritys- tai yhteisötunnusta.

Rahanpesulakia ollaan uudistamassa rahanpesua koskevan EU-sääntelyn uudistuttua ja uudistusta koskeva hallituksen esitysluonnos on jatkovalmistelussa ja tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuussa 2026. Rahanpesuasetuksen (EU) 2024/1624 asiakkaan tuntemista koskevan 22 artiklan mukaan rekisterinumero ei ole ehdoton oikeushenkilön tuntemistietovaatimus. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että uudessa rahanpesulaissa tarkennettaisiin rahanpesuasetuksen asiakkaan tuntemista koskevaa 22 artiklaa niin, että siinä säädettäisiin, että rahanpesuasetuksen III luvun 22 artiklan 1 b iii -alakohdassa tarkoitetuksi oikeushenkilön rekisteröintinumeroksi katsotaan yritys- ja yhteisötunnus tai muu rekisterinumero, jolla oikeushenkilö yksilöidään. Mikäli oikeushenkilöllä olisi y-tunnus, tulisi sitä käyttää rekisterinumerona, eli y-tunnus olisi aina ensisijainen suhteessa mahdolliseen muuhun rekisterinumeroon. Uuden rahanpesulain on tarkoitus tulla voimaan 10.7.2027, jolloin myös rahanpesuasetuksen soveltaminen alkaa.

12. Keskitetään vesiosuuskuntien osoitteenilmoitusvelvollisuudet yhdelle viranomaiselle

Tällä hetkellä yhteisaluelain mukaisten vesiosuuskuntien pitää erikseen ilmoittaa osoitetietonsa kalastusalueelle, Maanmittauslaitokselle ja Aluehallintovirastolle.

MMM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Ehdotuksessa käytetään sanaa vesiosuuskunta, mutta kohdassa tarkoitetaan yhteisalueilla (758/1989) tarkoitettuja osakaskuntia, jotka hallinnoivat jakamattomia vesialueita.

Maa- ja metsätalousministeriössä valmistellaan muutoksia yhteisaluelakiin. Muutoksessa yhteisaluelain 33 §:ää tarkastellaan sen selvittämiseksi, onko osakaskunnille yhteisaluelain mukaan kuuluvia ilmoitusvelvollisuuksia mahdollista vähentää tai yhdistää siten, että tiedot siirtyisivät nykyistä paremmin viranomaiselta toiselle. Velvollisuus ilmoittaa tietoja kalastuslain (379/2015) 22 §:ssä tarkoitettulle kalatalousalueelle perustuu kalastuslaissa kalatalousalueelle säädettyjen tehtävien tarkoituksenmukaiseen hoitamiseen, eikä tämän velvollisuuden muuttaminen taikka poistaminen ole mahdollista yhteisaluelain muutoksella. Kalastuslain 82 §:n mukaan osakaskunnan on ilmoitettava kalastusalueelle mm. osoite-, yksilöinti- ja pankkiyhteystietonsa, jotta osakaskunnalle voidaan suorittaa sille kuuluva osuus kalastuksenhoitomaksuvaroista. Kalatalousalue ei ole viranomainen vaan julkisoikeudellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävästä käytöstä ja hoidon järjestämiseksi. Maa- ja metsätalousministeriössä ei ole valmisteilla kalastusalueelle ilmoitettavia tietoja koskevaa muutosta.

13. Annetaan käsittelyaikatakuut tapahtuma-alan viranomaislupiin

Tapahtuma-ala on aikakriittinen, joten melu-, maankäyttö- ja muihin lupiin tarvitaan sitovat käsittelyaikatakuut. Viime hetken päätökset — kuten kesällä uutisoitu tapaus, jossa soittoaikoja lyhennettiin vasta viikkoa ennen tapahtumaa vaikeuttavat alan toimintaedellytyksiä. Ympäristönsuojelulain 118 §:n 3 momentti velvoittaa tekemään meluilmoituksen viimeistään 30 vuorokautta ennen, mutta päätös voi silti tulla aivan tapahtuman kynnyksellä. On säädettävä sitova määräaika, jonka mukaan melu- ja muut tapahtumiin liittyvät viranomaisluvut sekä ilmoitukset on ratkaistava hyvissä ajoin ennen

tilaisuutta, vähintään 30 vuorokautta ennen sen alkua. Tämä parantaa ennakoitavuutta, vähentää riskejä ja kustannuksia sekä sujuvoittaa tapahtumatuoantantoa.

YM, SM: ei valmistelussa

Asia on jatkoselvittelyssä. Ministeriöt ovat alustavasti arvioineet asiaa melulupien (YM) ja pelastussuunnitelman (SM) osalta. Melulupien osalta 30 vrk:n määräaika on jo varsin lyhyt käsittelyaika. Tapahtumien meluilmotukset käsitellään kunnissa. Mikäli päätös tulisi antaa jo 30 vrk ennen tapahtumaa, pitäisi vastaavasti ilmoituksentekoaikaa aikaistaa.

Pelastuslaissa tarkoitettuihin yleisötilaisuuksiin on laadittava pelastussuunnitelma, joka on toimitettava tiedoksi hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vrk ennen tilaisuuden alkamista. Erityisestä syystä pelastusviranomainen voi hyväksyä, että pelastussuunnitelma toimitetaan määräajan jälkeen. Jos säädettäisiin lisäksi käsittelyaikatakuusta, olisi ilmoituksentekoaikaa aikaistettava. Käsittelyajan olisi edelleen oltava pitkä, jotta pelastusviranomainen voi arvioida pelastussuunnitelman, pyytää mahdolliset täydennykset tietoihin ja tarvittaessa tehdä palotarkastuksen kohteessa.

14. Pidetään tapahtumapystytykseen liittyvä rakentaminen rakentamislain ulkopuolella

AVI on tulkinnut tapahtumapystytystä rakentamisena. Hallitus on jo muuttanut rakentamislakia niin, ettei jatkossa alle kolmeksi kuukaudeksi pystytettävä rakenne edellytä rakentamislupaa. STM:ssä uudistetaan parhaillaan asetusta rakennustyön turvallisuudesta ja on huolehdittava, että myös kyseisessä asetuksessa tapahtumapystytys rajataan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

STM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Luonnos uudesta rakennustyöasetuksesta on lähdessä lausuntokierrokselle syksyllä 2025. Asetuksessa rakentamisen soveltamisalaa ei ole tarkoitus muuttaa, mutta jatkossa asetusta selkeytetään tapahtumarakentamisen tulkintaa.

15. Samaan tarkoitukseen liittyviä tapahtuma-alan lupia ja ilmoituksia on niputettava yhteen

Tapahtumiin liittyvät samaa tarkoitusta palvelevat luvat ja ilmoitukset on koottava yhdeksi "yhden luukun" menettelyksi. Esimerkiksi ilotulituksesta on nykyisin ilmoitettava Pelastuslaitokselle, Tukesille ja poliisille sekä hankittava maanomistajan lupa, minkä lisäksi ilotulitteiden säilytys edellyttää Tukesilta erillistä lupaa tai ilmoitusta säilytysajan pituudesta riippuen. Hajautettu prosessi kuormittaa järjestäjää ilman, että turvallisuus tosiasiallisesti paranee. Ilotulituksia koskevat ilmoitukset ja luvat on ratkaistava yhdellä yhteishakemuksella nimetyn vastuuviranomaisen kautta, joka tarvittaessa kuulee muut viranomaiset.

TEM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Luvat ja valvonta -hankkeessa on toteutettu tietojen yhteensovittamista eri viranomaisten välillä tapahtumajärjestämiseenkin liittyen vuosina 2017–2019. Yhteensovituksessa on tunnistettu merkittävässä määrin samoja tai lähes samoja tietoja, joita tapahtuman järjestäjän on toimitettava useille eri viranomaisille. Luvat ja valvonta -palvelu tarjoaa jo nykyisellään mahdollisuuden antaa tällaiset tiedot yhteen kertaan ja välittää ne siten helposti eri viranomaisille yhden luukun kautta. Vaikka kyseessä ei olekaan varsinainen

yhteishakemus vaan jokainen toimivaltainen viranomainen tekee oman päätöksensä, olisi jo nykyisellä ratkaisulla saavutettavissa hallinnollisen taakan keventämistä, kun vain viranomaiset saadaan kattavasti tarjoamaan palveluitaan LV-alustan kautta. Pelastustoimi on liittymässä Luvat ja valvonta -palveluun valtakunnallisesti Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä ja poliisi vuoden 2026 aikana. Erityisen merkillepantavaa on kunnat, joiden asiakasohjaus on merkittävässä roolissa palvelun käytön laajentamisessa. Kuntien käyttöönotot ovat edenneet hitaasti, koska uuden järjestelmän sujuva käyttö osana käsittelyprosesseja edellyttää integraatioita, jotka puolestaan aiheuttavat kustannuksia.

Luvat ja valvonta -palvelu voi luontevasti tarjota yhteiskäsittelyä ja kuulemista tukevia toimintoja. Toteutuksessa oleva Lausunto- ja kuulemispalvelu tarjoaa yhtenäisen alustan erilaisten menettelyiden kuulemiselle, ja yhteiskäsittelyn (tai menettelyiden yhteensovittamisen) toiminnallisuuksia määritellään yhteistyössä YM:n ja tulevan LVV:n kanssa.

SM: Ei purettavaa lainsäädännöllistä normia

Ministeriön perustelut: *Pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan, jos yleisötilaisuutta tai tapahtumaa varten on laadittava muuhun lakiin tai määräykseen perustuva turvallisuus- tai vastaava suunnitelma, ei tarvitse laatia erillistä pelastuslaissa tarkoitettua yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa, vaan pelastuslaissa säädettyt asiat voidaan sisällyttää muuhun suunnitelmaan.*

16. Helpotetaan tapahtuma-alan lasereiden käyttöä erikoistehosteena

Tällä hetkellä Säteilyturvakeskukselta on haettava lupa lasereiden käyttöön ja lisäksi käytöstä on ilmoitettava erikseen. Lupa ja ilmoitus on niputettava yhteen.

STM: Toteutettu

Ministeriön perustelut: *Tapahtumissa käytettävät laserit ovat silmävaarallisia, minkä vuoksi niiden käyttö edellyttää lupaa ja valvontaa. Laserin käytölle myönnettävä lupa on pääsääntöisesti voimassa toistaiseksi eli se on kertaluonteinen. Sen sijaan ilmoitukset koskevat jokaista käyttöä. Näiden avulla STUK varmistaa, että käyttö on turvallista. Ilmoituksen tekeminen on maksutonta. Ensimmäistä käyttökertaa koskevan ilmoituksen yhteydessä voidaan hoitaa myös lupakäsittely, ja näin usein käytännössä toimitaankin. Tältä osin lupa ja ilmoitus on niputettu yhteen.*

17. Viranomaisen tapahtumiin kohdistuvan tarkastustoiminnan on oltava ennakoivaa ja johdonmukaista

Viranomaismenettelyn on oltava ennakoitavaa ja johdonmukaista, vaikka tapahtumia luvittaa ja valvoo usea viranomainen. Vaikka kenttävalvonta on tärkeää, tarkastusten ja tarkastajien määrän tulee olla riskiperusteisesti mitoitettu, jotta järjestäjälle ei synny tarpeetonta kustannus- ja aikakuormaa. Lisäksi viranomaisten on jaettava tiedot jo tehdyistä tarkastuksista, jotta samaa yritystä ei tarkasteta samasta asiasta kahdesti. Toimintamallin tavoitteena on poistaa tulkinnanvaraisuudesta johtuvaa vaihtelua, yhtenäistää vaatimukset ja vähentää hallinnollista taakkaa ilman, että turvallisuustaso heikkenee.

TEM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Luvat ja valvonta -palvelussa voi tällä hetkellä jakaa viranomaisten kesken tietoa tulevista valvontakäynneistä. Pienellä muutoksella toiminto olisi hyödynnettävissä myös menneiden valvontakäyntien tuomiseksi tapahtumaviranomaisille. Tämä vähentäisi yrityksen hallinnollista taakkaa samalla kun se kannustaisi sekä yrityksiä että viranomaisia käyttämään yhteistä palvelualustaa enenevissä määrin.

SM: Ei purettavaa lainsäädännöllistä normia

Ministeriön perustelut: Pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettuihin yleisötilaisuuksiin on laadittava pelastussuunnitelma, jossa tapahtuman järjestäjä selvittää ja arvioi tilaisuuden vaarat ja riskit, ja niiden perusteella määrittelee tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt ja ohjeistukset. Pelastusviranomainen arvioi pelastussuunnitelman ja tarvittaessa tekee kohteessa palotarkastuksen. Pelastuslain mukaan pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa sille toimitetusta suunnitelmasta poliisille ja ensihoidosta vastaavalle terveysviranomaiselle, minkä tarkoituksena on edistää pelastuslaitoksen, poliisin sekä ensihoidosta ja sairaankuljetuksesta vastaavien viranomaisten yhteistyötä suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusjärjestelyiden ohjaamisessa ja valvonnassa. Viranomaistoiminnan yhtenäisyyttä ja ennakoitavuutta edistetään mm. Poliisihallituksen asettamassa yleisötilaisuusasioiden valtakunnallisessa ohjausryhmässä.

18. Joustavoitetaan tilaajavastuulain vaatimuksia tilaajan selvitysvelvollisuudesta (4§ ja 5§) tapahtuma-alalle

Pykälät edellyttävät, että jos esimerkiksi artistin keikkapalkkio ylittää 9000 euroa, tilaajalla on velvollisuus selvittää 5 §:ssä määriteltyt asiat. Tämä soveltuu tapahtuma-alalla erityisen huonosti, sillä esimerkiksi ulkomaisten artistien kohdalla raja-arvo ylittyy usein, mutta niin viranomainen, kuin järjestäjäkin tietävät, etteivät esimerkiksi ulkomaiset artistit tai key note-puhujat tule toimittamaan esimerkiksi tilaajavastuulain 5 §:n mukaista selvitystä työterveyshuollostaan.

TEM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: TEM selvittää AVI:n kanssa lain soveltamista ja viranomaisvalvontaa tapahtuma-alalla ja tapahtuma-alan toimintamalleja siitä, ketkä käytännössä toimivat tilaajina, joilla on laissa tarkoitettu selvittämisvelvoite. Tämän jälkeen voidaan vasta arvioida lainsäädännön joustavoittamistarpeet huomioiden alan toiminnan luonne.

19. Tapahtumalupien oikaisumenettelyn uudistaminen lainvoimaisuuden turvaamiseksi sekä sarjavalitusten ehkäisemiseksi

Selvitetään oikaisumenettelyn selkeyttämistä sarjavalittamisen estämiseksi. Kun tapahtumaan liittyvä lupa saadaan hyvin myöhään, kasvaa riski myös sille, että joku hakee oikaisua lupapäätökseen. Isoissa tapahtumissa on laaja joukko ihmisiä, jotka saattavat hakea lupaan oikaisua ja riittää, että oikaisua hakee yksittäinen henkilö. Ongelmia aiheuttavat etenkin niin sanotut sarjavalittajat. Kun lupapäätöksestä on valitettu, tällöin lupa ei enää ole lainvoimainen. Jos lainvoimaisen luvan puuttuminen johtaa siihen, ettei tapahtumaa voida järjestää suunnittelussa aikataulussa, se on helposti tapahtumajärjestäjälle konkurssiriskin aiheuttava tilanne, koska monesti kustannuksista on sitoutunut ennen tapahtumaa jo 100 % ja tulot menetetään, ellei tapahtumaa voidakaan järjestää.

Asia on jatkoselvittelyssä. Ministeriön (TEM) alustava arvio on, että asian selvittämiseksi pitäisi analysoida kaikki tapahtumiin liittyvän lainsäädännön muutoksenhakusääntely, esim. kokoontumislaki, ympäristösuojelulaki, kuntalaki jne. Esimerkiksi, jos tavoitteena on yhdenmukaistaa ”tilapäisiä lupia ja käyttöoikeuksia” koskevien päätösten muutoksenhakumenettelyt siten, että oikaisuvaatimukseen tehty päätös olisi täytäntöönpanokelpoinen valituksesta huolimatta, olisi selvittettävä, minkälaisia vaikutuksia oikeusturvaan muutoksilla olisi.

20. Huomioidaan vahvempi elinkeinopoliittinen näkökulma valituksien käsittelyssä, jotka koskevat jo kertaalleen myönnettyjen tapahtumien melulupia

Lupakäytäntöihin tarvitaan nykyistä vahvempi elinkeinopoliittinen näkökulma. Nykytilanteessa tapahtuu usein niin, että kun tapahtumalle on myönnetty melulupa, yksittäinen ihminen tai taho voi valittaa päätöksestä. Valitukset tehdään myös tyypillisesti jo ennen tapahtumaa, eivät sen jälkeen, mikä herättää kysymyksen, onko taustalla todellinen terveyshaitta.

Ks. edellinen vastaus.

21. Yhdenmukaistetaan tapahtuma-alan meluselvityksen edellyttämä äänimittausta koskevat viranomaisvaatimukset

Melua aiheuttavaan toimintaan kuuluu velvollisuus torjua ja mitata ääntä, mutta nykyisin tapahtumajärjestäjiä koskevat mittaussvaatimukset vaihtelevat paikkakunnittain ja viranomaisittain. Tämä synnyttää mielivaltaiselta tuntuvia eroja, kuten sen, että yhdeltä järjestäjältä edellytetään FINAS-akkreditoituja mittauksia ja toiselta ei. Vaatimukset on yhdenmukaistettava valtakunnallisesti ja sidottava tapahtuman luonteeseen, sijaintiin ja arvioituun meluvaikutukseen. FINAS-akkreditoitu mittaus tulee vaatia vain perustellun riskitason tai valitusherkyyden tapauksissa; muissa riittävät kevyemmät, ennalta määritellyt menetelmät ja raportointi. Yhtenäinen, riskiperusteinen linja parantaa ennakoitavuutta ja vähentää tarpeettomia kustannuksia ilman, että melunsuojelun taso heikkenee.

YM: Muutos ei mahdollinen

Ministeriön perustelut: Asia liittyy YSL:n 118 §:n (Melua ja ääntä aiheuttava tilapäinen toiminta), jonka mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoitus yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäisestä melua tai ääntä aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai äänen on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää (Lupa- ja valvontavirastolle, kun tapahtuma järjestetään usean kunnan alueella). Viranomaisen on ilmoituksen johdosta annettava päätös, missä on annettava tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi (122 §).

Lupamääräyksiin liittyvä harkinta (mm. sallittu äänitaso ja tapahtuma-aika) ja määräysten toteutumisen todentaminen on tapauskohtaista riippuen tapahtuman luonteesta ja sijainnista melulle alttiisiin kohteisiin. Äänitason mittaaminen on ohjeistettu ja mittaamisesta on laadittu EN ISO standardi. Mittaaminen edellyttää asiantuntemusta.

Vaatimukset ovat jo nykyisellään sidottu tapahtuman luonteeseen, sijaintiin ja arvioituun meluvaikutukseen, perustuen tapauskohtaisesti lupamääräyksiin. Akkreditointi ei liity riskitasoon, eikä sillä ole vaikutusta tapahtuman mahdolliseen valitusherkyyteen.

Akkreditoinnilla osoitetaan toiminnanharjoittajan pätevyys ja sen antamien tulosten luotettavuus. Asialla on lähtökohtaisesti merkitystä, jos viranomaisvaatimusten toteutuminen riitautetaan. Akkreditoidun ja ei-akkreditoidun toiminnanharjoittajan (asiantuntijan) tekemät mittaukset vastaavat teknisesti toisiaan ja kustannusvaikutukset ovat samat. Jos esityksen ajatuksena on, että melumittauksen voisi tehdä mikä tahansa taho (tapahtumajärjestäjä, ei-asiantuntija), voisi lupamääräysten merkitys muodostua kyseenalaiseksi. Näkisimme edelliseen perustuen, ettei ehdotettu muutos menettelyyn olisi tarkoituksenmukainen.

22. Lyhyiden ja tilapäisten tapahtumien viranomaisvaatimusten keventäminen

Lyhyille ja tilapäisille tapahtumille on sovellettava kevyempiä viranomaisvaatimuksia kuin pitkäkestoisille tai laajamittaisille tilaisuuksille. Esimerkiksi kemikaalien varastointitilaa ei tule edellyttää, jos järjestäjä on osoittanut, ettei tapahtumassa varastoida kemikaaleja ja ruokakokuissa on vain käytössä oleva kaasupullo. Viranomaisen tulee mitoittaa edellytykset toiminnan keston, laajuuden ja riskitason mukaan. Riskiperusteinen arviointi vähentää turhaa hallinnollista kuormaa ilman, että turvallisuustaso heikkenee.

SM: Ei valmistelussa

Ministeriön perustelut: Asia on jatkoselvittelyssä. Ministeriöt ovat arvioineet asiaa toistaiseksi vain pelastuslain (SM) osalta. Yleisötilaisuuksiin laadittavassa pelastussuunnitelmassa on selvitettävä ja arvioitava tilaisuuden vaarat ja riskit, ja niiden perusteella määritellään tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt. Pelastuslain osalta turvallisuusvaatimukset ovat riskiperusteiset. Huomioitava kuitenkin, että tapahtuman lyhyt kesto tai tilapäisyys ei voi olla peruste kevyemmille turvallisuusvaatimuksille.

23. Poistetaan tapahtuma-alueiden käyttöä koskevien lupien päällekkäisyydet ja otetaan käyttöön yhden luukun periaate

Alueiden käyttöä koskevissa luvissa ja ilmoituksissa on merkittäviä päällekkäisyyksiä: sama tapahtuma tarvitsee erikseen luvan alueen käyttöön, ilotulitukseen, kaivamiseen sekä keilojen, sähköjohtojen ja muun kaluston sijoittamiseen. Tämä hajautus kuormittaa järjestäjiä ilman selkeää lisäarvoa. Tarvitaan "yhden luukun" aluekäyttölupaa, joka kokoaa kaikki alueella tehtävät toiminnot yhden hakemuksen alle. Nimetty vastuuviranomainen hankkii tarvittavat lausunnot muilta viranomaisilta ja asettaa ehdot riskiperusteisesti. Menettely poistaa rinnakkaiset luvat, lyhentää käsittelyaikoja ja selkeyttää vastuunjakoa.

Asia on jatkoselvittelyssä. Ministeriöt ovat arvioineet asiaa Luvat- ja valvonta -palvelun (TEM) osalta. Luvat ja valvonta -palvelu voi luontevasti tarjota yhteiskäsittelyä ja kuulemista tukevia toimintoja. Toteutuksessa oleva Lausunto- ja kuulemispalvelu tarjoaa yhtenäisen alustan erilaisten menettelyiden kuulemiselle, ja yhteiskäsittelyn toiminnallisuuksia määritellään yhteistyössä YM:n ja tulevan LVV:n kanssa.

24. Ammattimaisen tapahtumajärjestämisen rajaaminen matkapakettisääntelyn ulkopuolelle

Ammattimainen tapahtumajärjestäminen on rajattava matkapakettilain soveltamisalan ulkopuolelle, kun kokonaisuuden pääsisältö on itse tapahtuma eikä matka. Nykyisessä tulkinnassa tapahtumalippuun liitetty majoitus, illallinen tai junalippu voi tehdä paketista matkapalveluyhdistelmän, mikä laukaisee matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain

3 §:n mukaisen maksukyvyttömyysvakuuden asettamisen KKV:lle. Tämä nostaa kustannuksia ja estää asiakaslähtöisten kokonaisuuksien myynnin ilman selkeää kuluttajansuojajhyötyä. Lakiin tulee säätää nimenomainen poikkeus tai ensisijaisuussääntö, jonka mukaan tapahtumakeskeisiin paketteihin ei sovelleta matkapakettisääntelyä. Kuluttajansuoja varmistetaan muilla soveltuvilla säännöillä ja toimittajavastuulla.

OM: Toimenpiteitä käynnissä EU-tasolla

Ministeriön perustelut: Matkapaketteja koskeva lainsäädäntö perustuu EU-direktiiviin, jonka uudistaminen on pitkällä. Neuvottelut EP:n kanssa käytiin syksyllä 2025, ja sopu saavutettiin joulukuun alussa. Sopu odottaa vielä lopullista hyväksyntää. Matkapakettidirektiivin neuvoteltavana olevaan versioon ei suoranaisesti sisälly tapahtumia koskevaa rajausta, mutta on hyvä huomioida, että matkapaketin määritelmästä poistettaisiin epäselvyyttä aiheuttanut yhdistetyn matkajärjestelyn määritelmä. Muutosten voimaantulon jälkeen lakia sovellettaisiin entistä selkeämmin juuri varsinaisiin matkapaketteihin. Lisäksi johdanto-osasta oltaisiin tuomassa säännöksen tasolle vaatimus siitä, että muun matkapalvelun tulisi olla vähintään 25 % yhdistelmän hinnasta. On myös huomioitava, että matkapaketteja koskevat säännöt eivät kattaisi jatkossakaan alle 24 tuntia kestäviä matkoja, jos ne eivät sisällä yöpymistä.

Selvää on, että uutta lainsäädäntöaloitetta ei ole näissä oloissa näköpiirissä.

25. Kevennetään vakiintuneiden tapahtumapaikkojen asiakirjavelvoitteita

Vakiintuneissa tapahtumapaikoissa tulee hyödyntää paikkakohtaisia, venue-operaattorin ylläpitämiä perusasiakirjoja (turvallisuussuunnitelma, riskinarvio, pelastussuunnitelma) yhteisenä lähtökohtana. Jos tapahtuman järjestelyt ovat olennaisesti samankaltaisia aiempien kanssa, viranomaisen tulee hyväksyä nämä asiakirjat ilman, että jokainen järjestäjä laatii uudet. Järjestäjän velvollisuudeksi jää täydentää tapahtumakohtaiset poikkeamat ja erityisriskit sekä varmistaa henkilöstön perehdytys. Malli keventää hallinnollista taakkaa ja nopeuttaa lupaprosessia heikentämättä turvallisuustasoa, koska vastuut ja asiakirjojen ajantasaisuus säilyvät venue-omistajalla ja tapahtuman järjestäjällä.

Asia on jatkoselvittelyssä. Ministeriöt ovat arvioineet asiaa toistaiseksi pelastuslain (SM) osalta.

SM: Ei valmistelussa

Ministeriön perustelut: Kokoonmistiloissa, joihin on laadittava pelastuslain 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma, laaditaan pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettu erillinen yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma, jos tilaisuuden luonne poikkeaa siitä, mitä kokoonmistilan pelastussuunnitelmassa on huomioitu.

26. Koonti-ilmoitus käyttöön HoReCa-tapahtumissa

HoReCa-tapahtumien (=Hotels, Restaurants, Catering) elintarvikevalvonnan byrokratia on paisunut: aiemman yhden järjestäjän tekemän ilmoituksen sijaan jokaiselta osallistujayritykseltä vaaditaan oma ilmoitus, ja lomakkeet sekä ohjeet vaihtelevat kunnittain. Tämä tarkoittaa yhden sijasta jopa kymmeniä ilmoituksia, jotka kuluttavat sekä viranomaisten että toimijoiden resursseja ilman lisäturvaa. Ehdotamme paluuta koonti-ilmoitusmalliin, jossa järjestäjä ilmoittaa kaikki toimijat kerralla tapahtumapaikkakunnan valvontaan. Ellei yksittäisilmoituksista luovuta, on vähintään otettava käyttöön valtakunnallisesti yhtenäinen

lomake ja vaatimukset. Näin päällekkäinen työ vähenee, prosessi selkeytyy ja turvallisuustaso säilyy.

MMM: Ei purettavaa lainsäädännöllistä normia

Ministeriön perustelut: Asiasta ohjeistetaan Ruokaviraston ohjeessa ([Ohje liikkuvien elintarvikehuoneistojen toiminnasta - Ruokavirasto](#) kpl 4.3.). Ohjeistuksen mukaan yhteisilmoittaminen tapahtuman järjestäjän toimesta on mahdollista.

On yleinen käytäntö, että tapahtumassa, jossa on useampi rekisteröitynyt elintarviketoimija, järjestäjä tekee yhteisen koonti-ilmoituksen tiedottamisesta. Varsinainen elintarviketoiminnan rekisteröintivastuu on toimijalla itsellään. Tiedotusta ei voi tällä hetkellä tehdä sähköisessä ilmoitusjärjestelmässä lppassa, mutta sen voi tehdä esim. vapaamuotoisesti sähköpostilla.

27. Mahdollistetaan sähköinen asiointi ja tietojen liikkuminen viranomaisten välillä

Nykyinen sääntely olettaa paperiasiakirjat ja jarruttaa digitaalista asiointia sekä tiedon sujuvaa liikkumista viranomaisten välillä. Tarvitaan lakipäivitykset ainakin väestötietojärjestelmää ja DVV:n varmennepalveluja koskevaan lakiin (mm. kuolinpesän tunnus), perintökaareen (sähköinen perukirja, testamentti ym.) sekä DVV:n henkilörekistereitä koskevaan lakiin (osakas- ja testamenttirekisterit, asiointipalvelu), ja tarpeen mukaan myös erityislakeihin kuten avioliittolaki, perintö- ja lahjaverolaki sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmä. Yleisperiaatteeksi otetaan viranomaisjärjestelmien ja rekisterien rajapintojen avaaminen yrityksille lakivelvoitteiden täyttämiseksi.

VM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Ehdotukseen vastataan kuolinpesien osalta käynnissä olevassa Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -hankkeessa. Digiesteiden purku -hankkeessa on myös käsitelty ehdotuksen mukaisia säädöksiä. Varsinainen muutostarve, siltä osin kun se ei koske kuolinpesien asiointia, ei kuitenkaan avaudu ehdotuksen kuvauksen perusteella, vaan se edellyttäisi tarkempaa kuvausta siitä, mikä olemassa olevassa sääntelyssä koetaan haasteeksi ja miten sitä tulisi muuttaa.

28. Selvennetään yksityistielain säännöksiä tiekunnan oikeuksista tilanteessa, jossa maanomistaja ei tee yhteistyötä tiekunnan vastuulle kuuluvassa toimenpiteessä

Tiekunnalla on esim. oikeus kaataa puita, vaikka maanomistaja kieltäytyisi toimenpiteestä, mutta tiekunta joutuu kustantamaan hakkuut, samalla kun maanomistaja saa korvauksen kaadetuista puista. Tiekuntien pitäisi voida antaa metsäyhtiölle oikeus hakkuisiin, ja tiekuntien kustannusosuus hakkuista pitäisi voida vähentää hakkuiden tuotoista, joka kuitenkin kuuluisi maanomistajalle, kuten nytkin.

LVM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Asiaa arvioidaan yksityistielain muuttamiseksi asetetun säädöshankkeen yhteydessä (vireillä, esittelyviikkoarvio 1/2026).

29. Helpotetaan järjestyksenvalvojakortin voimassaoloa siten, että kortti on ensin voimassa viisi vuotta (kuten nyt) ja sen jälkeen 10 v kerrallaan

Lisäksi varmistetaan, että uusimisen yhteydessä tarkistetaan rikosrekisteriotteet.

SM: Muutos ei mahdollinen

Ministeriön perustelut: Alan toimintaympäristö muuttuu nopeasti: lainsäädäntö on usein muuttunut ja poliisin ohjeistukset, voimankäyttötekniikat ja ehkä välineetkin päivittyneet 10v säteellä. Osaaminen, tiedot ja taidot voivat tarvita kertausta, osaamisen pitäminen ajan tasalla on haastavaa. Henkilön sopivuuden arviointi (rikosrekisteri, luotettavuus jne) vaikeutuu, rikostuomiot ei välttämättä saavuta viranomaisvalvontaa, luottamus alaa kohtaan voi kärsiä (ei ole kovin korkealla tutkimusten valossa). Alan uskottavuus kärsii, valvontaa pitäisi vastaavasti lisätä kompensoimaan luvan pidentäminen. Arvioidaan, että hyöty on aika pientä (vähemmän hallinnollista työtä uusimisesta), mutta jos luottamus menee kerran, sitä on vaikea palauttaa.

30. Nuorten työllistämisen helpottaminen

Nuorten työntekijöiden työllistyminen on vaikeutunut liiallisten työn vaativuutta tai turvallisuutta koskevien ikärajojen vuoksi. Esimerkiksi kunnan kesätöissä ruohonleikkaajan on oltava 16 vuotta täyttänyt. Vertailun vuoksi Suomessa traktorajokortin voi saada jo 15-vuotiaana. Lasketaan ruohonleikkaustyön ikärajaa 15 vuoteen ja velvoitetaan työntuoja kouluttamaan työntekijänsä. Nuorten työntekijöiden työntekoon liittyvät ikänormit tulee tarkistaa myös yleisesti tavoitteena edistää työllistymistä työsuojelun kärsimättä.

TEM ja STM: Ei valmistelussa, mutta muutos mahdollinen**Ministeriön perustelut:**

TEM: Nuorista työntekijöistä annettu laki kuuluu TEM:n vastuulle. Lain 9 §:n mukaan nuorella saa teettää ainoastaan sellaista työtä, joka ei aiheuta erityistä tapaturmanvaaraa tai terveyshaittaa tai joka ei ole nuorelle työntekijälle itselleen tai muille vahingoksi. Valtioneuvoston asetuksessa nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä ja STM:n asetuksessa nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta on säädetty tarkemmin siitä, mikä on pidettävä nuorille erityisen haitallisina ja vaarallisina. Esimerkkiluettelon mukaan nuorelle työntekijälle vaarallisena työnä on pidettävä työskentelyä moottorikäyttöisellä ruohonleikkurilla vaativissa olosuhteissa. Esimerkkinä voidaan mainita kumpuileva maasto, ojat jne. Vaatimus 16-vuoden ikärajasta vaarallisiin töihin tulee puolestaan em. valtioneuvoston asetuksesta.

Sääntely 16-vuoden ikärajan edellyttämisestä vaarallisiin töihin perustuu ILO:n yleissopimukseen nro 138, joka koskee työhön pääsemiseksi vaadittavaa vähimmäisikää. Nuorista työntekijöistä annetun sääntelyn taustalla vaikuttaa myös EU:n direktiivi nuorten työntekijöiden suojelusta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että lainsäädännössä ei kategorisesti kielletä nurmikoneleikkuutehtäviä esimerkiksi 15 vuotta täyttäneiltä. Sen sijaan kiellettyä on em. tavalla vaativissa olosuhteissa tapahtuva moottorikäyttöisen ruohonleikkuun käyttöä sisältävä työ.

Nuorista työntekijöistä annettuun lakiin tai niiden nojalla annettuihin asetuksiin ei tähän tietoon ole valmistelussa muutoksia. Mahdollisia muutostarpeita olisi arvioitava TEM:n ja STM:n yhteistyönä, ottaen huomioon sääntelyn taustalla olevat kv-reunaehdot. Todettakoon myös,

että nuorista työntekijöistä annettua lakiin ja niiden nojalla annettuihin asetuksiin sisältyy kokonaisuudessaan laaja-alaisia tarkastelutarpeita. Sääntelyä olisi perusteltua arvioida kokonaisuudistuksena.

Painotuksia aiemmilta listoilta:

31. Selkeytetään esillepanovaatimuksia kampanjatuotteiden yhteydessä

Viranomaisten mukaan tarjous/kampanjatuotteet ja valikoimatuotteet eivät saisi olla samassa hyllyssä. Varsinkin, jos hyllyssä on tietyn tuotteen osalta tuotekohtaisia säännöksiä (esimerkiksi itsehoitotuotteet, kemikaalituotteet). Tulkinnoissa on kuitenkin eroavaisuuksia eri alueilla. Pitää määritellä yhdenmukaisesti "välitön läheisyys" sellaisten tuotteiden osalta, joilla on olemassa tuotekohtaisia säädöksiä.

Usea ministeriö: Ei purettavaa lainsäädännöllistä normia

Ministeriön perustelut: Kemikaalisääntelyssä ei puututa tällaisiin tuotteiden myyntitilanteeseen liittyviin asioihin muutoin kuin hyvin rajallisesti. Käytännössä vähittäismyyntiä koskee kansallisista säädöksistä vain VnA 644/2013, joka on aikanaan tehty sääntelemään metanolia sisältävien pesunesteiden myyntiä kuluttajille. Elintarvikesääntelyn näkökulmasta asiasta ei säädetä, eikä siitä ole myöskään tarkoituksenmukaista säätää, koska normeja ei haluta lisätä.

32. Poistetaan majoitus- ja ravitsemistoimintaa koskevan lain 6 § tarpeettomana (matkustajailmoitus ja matkustajatiedot)

Hotellikontrollia koskevat säännöt velvoittavat keräämään ja allekirjoituksella vahvistamaan matkustajailmoituksen sekä tarkistamaan ulkomaalaisten henkilöllisyyden, mikä käytännössä edellyttää vastaanoton henkilökuntaa. Osa toimijoista — erityisesti monet Airbnb-majoittajat — ei noudata velvoitteita, mikä vääristää kilpailua. Ehdotetaan, että tiedot voisi kerätä jo varausvaiheessa, jolloin allekirjoitusvaatimus poistuisi.

Asia on jatkoselvittelyssä. Matkustajatietojen kerääminen perustuu SM:n toimialalla olevaan Schengenin yleissopimukseen, joka edellyttää mm. allekirjoitusta ja ulkomaisen matkustajan henkilöllisyyden varmistamista. TEM:in toimialaan kuuluva laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta ei edellytä matkustajatietojen keräämistä paperisille lomakkeille eikä aseta allekirjoittamiselle muotovaatimuksia. Laki ei muodosta estettä matkustajatietojen kirjaamiselle varausvaiheessa.

33. Osakeyhtiön lopettamisprosessi kohtuulliseksi ja nopeaksi

Asia on Oikeusministeriössä tarkastelussa. Nopeampi lopettamisprosessi kannustaa yrittäjyyteen.

OM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Käynnissä olevan Osakeyhtiölain ja osuuskuntalain tarkistaminen -hankkeen (OM118:00/2023) HE esitellään arviolta keväällä 2026.

34. Kevytyrittäjyyden sääntelyn selkeyttäminen

TEM, VM: Ei valmistelussa

Ministeriön perustelut:

TEM: Työlainsäädännön näkökulmasta on haasteellista arvioida ehdotusta ilman lisätietoja. Työoikeudellisesta näkökulmasta työtä tehdään joko työsuhteessa tai yrittäjänä. Rajanveto näiden kahden välillä tapahtuu työsopimuslaissa säädettyjä työsuhteen tunnusmerkkejä arvioimalla. Mikäli työssä täyttyvät työsuhteen tunnusmerkit, kysymys on työsuhteesta. Vastakkainen lopputulema merkitsee, että kysymys on yrittäjä-asemassa tehdystä työstä.

Myös sosiaaliturvaa koskeva sääntely perustuu työsopimuslaissa säädettyihin työsuhteen tunnusmerkkeihin. Sosiaaliturvaa koskeva sääntely kuuluu STM:n toimialaan.

Työoikeudellisesta näkökulmasta ”kevytyrittäjätkin” ovat siis joko työntekijöitä tai yrittäjiä. Lainsäädäntö ei tunnista välimuotoa näiden kahden välillä. Toisinaan rajanveto työsuhteen työn ja yrittäjä-asemassa tehtävän työn välillä voi olla kuitenkin haastavaa. Lisäksi julkisessa keskustelussa ja viranomaisvalvonnassa on tullut esille tilanteita, joissa on herännyt epäilyksiä tosiasiallisesta työsuhteen tunnusmerkit täyttävän työn tekemisestä virheellisesti ”kevytyrittäjänä”. Ei ole selvää, onko kirjauksella tarkoitettu mahdollisesti tällaisia tilanteita vai jotakin muuta.

VM: Kevytyrittäjiä, kuten keitä tahansa muitakin yrittäjiä ja elinkeinonharjoittajia, kohdellaan verotuksessa samalla tavalla, esimerkiksi soveltaen niihin samaa arvonlisäverottoman vähäisen liiketoiminnan rajaa (liikevaihto max. 20 000 euroa / kalenterivuosi) kuin muihinkin toimijoihin. Sääntely on tältä osin selkeää eikä perusteita kevytyrittäjien erilaiselle verokohtelulle ole. Tarkempaa VH:n ohjeistusta esim. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/kevytyrittaja/milloin-kevytyrittaja-on-arvonlisäverovelvollinen/> ja <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48658/arvonlisäveroton-vahainen-toiminta/#2-suomen-v%C3%A4h%C3%A4isen-toiminnan-rajaa-20-000-euroa>

35. Soteri: osoitteenmuutokset pelkällä ilmoituksella

Osoitteenmuutos pitää voida tehdä pelkällä ilmoituksella ilman uuden rekisteröintiprosessin aloittamista.

STM: Toteutettu

Ministeriön perustelut: Valvojien ohjeistus hyväksytty ja ohjattu toukokuussa 2025.

36. Soteri: Aikaraja hakemusten käsittelyyn tai toiminnan aloitus väliaikaisella luvalla

Toteutetaan Soteri-lainsäädäntö siten, että jokainen palveluntuottaja voi aloittaa toiminnan, mikäli valvontaviranomainen ei ole tavoiteaikataulun kuluessa ilmoittanut toiminnan aloittamisen esteestä

STM: Toteutettu

Ministeriön perustelut: Soteri-rekisterin rekisteröintimenettelyä on muutettu niin, että sosiaali- ja terveydenhuollon itsenäiset elinkeinonharjoittajat ja muut heihin rinnastettavat palveluntuottajat voivat aloittaa toimintansa heti jätettyään hakemuksensa rekisteröintiä varten.

37. Kaikki yritysluvat ja asiointi sähköiseksi. Digitalisaatio ei saa kuitenkaan nostaa kustannuksia

TEM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Palveluista sisämarkkinoilla annettu direktiivi 2006/123/EY sekä EU-asetus digitaalisesta palveluväylästä (EU) 2018/1724 velvoittavat, että kaikki yritystoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvät menettelyt, kuten ilmoitukset, rekisteröinnit ja lupahakemukset, on voitava hoitaa täysin sähköisesti. Velvoite sähköiseen asiointiin on ollut voimassa jo useita vuosia, mutta sen toimeenpano on vaihdellut viranomaisittain. Mikäli tämä EU-sääntely toimeenpantaisiin täysimääräisesti, kaikki yritysluvat ja niihin liittyvä asiointi olisivat sähköisesti saatavilla. Vaikka viranomaisia on säännöllisesti kehoitettu toimeenpanemaan nämä EU-velvoitteet täysimääräisesti ja heille on tarjottu tukitoimia, kaikki viranomaiset eivät ole vielä toteuttaneet tarvittavia toimenpiteitä. Viranomaiset ovat itsenäisiä toimijoita, joilla on toimivalta päättää, miten he järjestävät ja tarjoavat palvelunsa, mukaan lukien sähköisen asioinnin ratkaisut. Yritysten sähköiseen asiointiin liittyy kiinteästi myös se, miten yritykset ja niitä edustavat henkilöt voivat tarvittaessa tunnistautua sähköisissä asiointipalveluissa.

38. Sujuvoitetaan apteekeissa tehtävää farmaseuttista työtä

Apteekkien työtä voitaisiin kohdentaa vaikuttavimmalla tavalla oikeiden lääkehoitojen onnistumiseen, mikä motivoisi farmaseuttista henkilökuntaa käyttämään asiantuntemustaan tehokkaasti. Sujuvoittaminen mahdollistaisi myös paremman sopeutumisen heikentyvään taloudelliseen tilanteeseen.

STM: Toimenpiteitä käynnissä

Ministeriön perustelut: Osana hallituksen esitystä apteekkilouden uudistuksesta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa sujuvoitetaan työtä apteekeissa: ”Sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lakia ehdotetaan muutettavan siten, että apteekeille annettaisiin oikeus korjata toimittamattomassa lääkkeen käyttäjälle osoitetussa lääkemääräyksessä olevia ilmeisiä virheitä. Laissa säädettäisiin siitä, miltä osin lääkemääräystä voitaisiin korjata ja minkä edellytysten täytyessä. Korjaus olisi tehtävä yhteisymmärryksessä lääkkeen ostajan kanssa ja sen yhteydessä olisi annettava tarpeellinen lääkeneuvonta. Korjaustiedot olisi kirjattava reseptikeskukseen. Lääkkeen määrääjälle annettaisiin hoitosuhteesta riippumatta pääsy apteekkien poikkeamista ja korjaamista koskeviin merkintöihin, sellaisissa lääkemääräyksissä, joissa hänet on merkitty lääkkeen määrääjäksi.”